

Links naar eerdere afleveringen:overzicht: <http://ind.datadelft.com/mededelingen.htm>literatuur 2e helft 2007: <http://ind.datadelft.com/2008/Literatuur2007-2.pdf>literatuur 1e helft 2008: <http://ind.datadelft.com/2008/Literatuur2008-1.pdf>Inhoud

Links naar eerdere afleveringen:.....	1
Literatuur juli-december 2008.....	1
Elektronische documenten:.....	1
Tijdschriften.....	2

Literatuur juli-december 2008.**Duurzame ontwikkeling structureel oip de kaart in Zuid-Holland**, provincie Zuid-Holland, sept. 2008**Groenbeheer, een verhaal met toekomst**, Martin Hermy e.a., Van Velt 2005**Het grote groene misverstand**, Leo Lamers, uitgeverij Landwerk, juni 2007**Het Water-ABC**, een bundel bespiegelingen naar aanleiding van het samengaan van KVWN en NVA tot Waternetwerk, Geert Vinke en Gerda Sulmann, 2008**Leven in de stad**, betekenis en toepassing van natuur in de stedelijke omgeving, Johan van Zoest, Martin Melchers, KNNV-uitgeverij 2006**Plantenvademecum**, CD-rom “groen voor gezondheid, welzijn en biodiversiteit” met 1500 plantensoorten en 130 zoekfuncties, Arie Koster, Fontaine 2007**Ruimte in cijfers 2008**, Planbureau voor de Leefomgeving, dec. 2008**Schoon water om van te genieten**, bestuursovereenkomst Kaderrichtlijn Water Delfland, november 2008**Schoon water om van te genieten**, Gebiedsrapportage van de detailanalyse van de Europese Kaderrichtlijn Water, november 2008**Verhalen van Biesland 2007**, boeren voor natuur, jaarverlsag en monitoring en evaluatie, Alterra i.s.m. LNV, provincie ZH en HH Delfland**Vogelbalans 2008**, thema natuurgebieden, Sovon. Rodelijst-soorten nemen verder af.**Waardevol water**, Delfland's blauw, PR-brochure Delfland**Waterbeheersplan 2010-2015 HH Delfland**: Keuzes maken kansen benutten, ontwerp, december 2008, inspraak tot 16 februari 2008; informatiebijeenkomsten op 20 januari in Delft**Waternatuurkansenkaart Delfland**, juli 2008 - *alleen een ruimtelijke visie? Op het kaartje van p. 67 zijn de “ruimtelijke ontwikkelingen” lichtgroen gekleurd, maar het zijn in de omvangrijke gevallen steeds verstedelijkingsprojecten die eerder het verlies van kansen zullen betekenen.***Waterwijken wereldwijd**, een reis langs drijvende woongemeenschappen in Noord-Amerika, Zuidoost-Azië en West-Europa, Ties Rijcken, De Republiek 2007**Elektronische documenten:**

Houtskoolschets gemeente Delft

Structuurvisie Randstad 2040

inrichtingsplan Boeren voor Natuur Polder van Biesland

groenbeheersplan gemeente Delft

Deltacommissie advies

Nationaal Waterplan_tcm224-234741

IJsselmeergebied_tcm224-234740

rijndelta_hoofdrapport_tcm224-235170.pdf

schelde_hoofdrapport_tcm224-235176
 Effect of natural environment on health inequalities_ an observational population
 study _ The Lancet
 Bestemmingsplan ZW2 (vastgesteld)
 QS5_overstromingsrisico.pdf
 samenvattingverbeterplankustscheveningen
 Duurzaamheidsvisie 2008

Tijdschriften

Argus 33/2 | wegvangen en vergassen van ganzen in Utrecht door jagers i.s.m.
 natuurorganisaties | waarom de vrije jacht op hazen gestopt moet worden
 Argus 33/3 | natuur versus economie op de Maasvlakte | gaskamers op Texel
 Argus 4/2008 | evaluatie flora- en faunawet: de wetgevers vinden de natuur leuk, maar
 deze moet niet lastig worden. De economische bedrijvigheid mag er niet onder
 lijden. | massaslachting onder overzomerende ganzen
 Branding 8/3 | schonere lucht in Den Haag vergt minder autoverkeer | de menselijke
 maat in een wereldstad, vinden Vrienden van Den Haag
 De Levende Natuur 109/4 | natuurbescherming en de nieuwe wet op de ruimtelijke
 ordening (Klaas van Egmond: [RO als de belangrijkste bedreiging van de
 biodiversiteit](#)) | ontwikkelingsvisie Oostvaardersplassen | afschaffing van de
 braakregeling: akkervogels in het nauw?
 De Levende Natuur 109/5 | hamster en vos (conclusie: afschot vossen is overbodig) |
 veenweideherstel in Krimpenerwaard | kerngebieden voor weidevogels;
 belangrijkste oorzaak achteruitgang ligt in Nederland; strategie voor minder
 kerngebieden
 De Levende Natuur 109/6 | reacties op deltacommissie | succesvol natuurherstel in
 Koolmansdijk (Achterhoek) | Amerikaanse volgelkers in de kustduinen
 De Water #132 | samenwerking langs de Noordzee (www.waterland.net/veiligekust) |
 de knijpstuw
 De Water #133 | Europese [beoordeling](#) waterkwaliteit topzwaar en kost teveel tijd;
 herstel vergt daarentegen diep inzicht | overstromingsrisicokaart op
www.risicokaart.nl
 De Water #134 | advies Deltacommissie | Rijnland probeert zoute wellen te dichten |
 verzilting en de baten van zoet water
 De Water #135 | nationaal waterplan, “een veilige en leefbare delta” |
 watertoetsproces nieuwe stijl | waterhouderij | stroomgebiedbeheerplannen
 Delflands Peil 15/2 | kadeverbetering bergboezem Berkel | boezemlandjes
 Delflands Peil 15/3 | innovatieve projectontwikkeling Poelpolder
 Delflands Peil 15/4 | kustmaatregelen | Waterplan Westland (een wel heel kort stukje
 ...) | krooswiel | Staelduinse bos
 Doen & Laten, natuurbeleid in de praktijk, 3/4 | toetsingskader ammoniak van de baan
 | 3e tranche Natura 2000 | nationale parken | pact van Rijnauwen |
 Oostvaardersplassen natuurlijker
 H2O 41/13 | thema stedelijk water | wateraspecten in de nieuwe wet ruimtelijke
 ordening | Nederland wil nieuwe derogatie Nitraatrichtlijn
 H2O 41/14 en 15 | neveneffecten van compartimentering om overstromingsrisico te
 verminderen | WNF wil de zee op sommige plaatsen meer landinwaarts | worden in
 2027 de doelen gehaald voor stoffen in rijkswateren? | versterken
 bestrijdingsmiddelen de gevolgen van eutrofiëring? (toename van algen en afname

- van waterplanten; actief biologisch beheer is door de bestrijdingsmiddelen soms zonder resultaat)
- H2O 41/16 | kosten en baten van de KRW
- H2O 41/17 | blauwe diensten | effectiviteit natuurontwikkeling IJsselmeergebied | waterbeleid EU staat haaks op energiebeleid
- H2O 41/18 | reacties op advies deltacommissie | baggeren in stedelijke wateren | naar een volwaardige plaats van kennis over overstromingsrisico's in ruimtelijke afwegingen ([De RMNO stelt zelfs dat bestuurders soms willens en wetens niet handelen naar wat ze behoren te weten en ook kunnen weten, doordat er teveel andere belangen zijn.](#))
- H2O 41/19 | naar een waterleverende landbouw | vennen kunnen verzuipen | oppervlakkige afstroming ook van belang in het vlakke Nederland “[Met name voor het transport van fosfaat en zware metalen vanaf landbouwpercelen blijkt oppervlakkige afstroming een belangrijke route te vormen](#)”
- H2O 41/20 | watervoorziening in wereldsteden | commentaren op deltacommissie | prijsvraag Afsluitdijk | Lozingenbesluit open teelt en veehouderij 2000 leidde niet tot verbetering waterkwaliteit (Dommel) | moerasbufferstroken en nutriëntenverwijdering: alleen bij inrichting gericht op goede infiltratie
- H2O 41/21 | toxiciteit oppervlaktewater blijft een probleem | emissiereductie vanuit het riool
- H2O 41/22 | thema grondwater | nieuwe kijk op verzilting biedt perspectief voor zoetwatertekort: Leven met Zout water | verzilting wordt misschien meer door beleidsmakers dan door agrarische sector als een probleem ervaren | verantwoordelijkheid grondwaterbeheer verschuift | vogelsoorten en peilkeuze | waterplanten om troebel water helder te maken; problemen bij onbeschutte groeiplaatsen
- H2O 41/23 | natuurkwaliteit regionale wateren nog steeds matig | klimaatbestendigheid, onderzoek van Deltares en Rijkswaterstaat: zeespiegelstijging is eerder bedreigend voor zoetwatervoorziening dan voor veiligheid tegen overstromingen.
- H2O 41/24 | emissies en waterkwaliteit | rendement van groene daken in Rotterdam | afkoppelen in de praktijk | nieuwe normen voor bestrijdingsmiddelen
- H2O 42/25 en 26 | verzilting bedreigt drinkwaterwinning Zuid-Holland
- Haagwinde 03 | de betegeling van de stad: parkeerterreinen inde achtertuin e.d. Daar kunnen de groene daken niet tegenop | Westduinpark | Henk Bos: geef kinderen hun speelfantasie terug | nieuwsbrief aanvragen bij info@avn.nl
- Haagwinde 04 | toekomst open ruimte in de regio | stuifduinen terug in Westduinen
- Lutra 52/2 | ontsnippering t.b.v. dassen in het Gooi | walvistrandingen 1998-2007
- Midden-Delfkrant 32/3 | vlietlanden eigen peil | kadeverbetering in de Commandeurspolder | over de vos (zowaar een genuanceerd artikel) | grondbank
- Midden-Delfkrant 32/4 | Midden-Delfland in de visie op de Randstad 2040 | groenfonds Midden-Delfland
- Midden-Delfland 2025 #7 | balans tussen de steden en het groene gebied | ontwikkelingsstrategie Hof van Delfland
- Milieudefensie magazine 37/7 en 8 | thema kinderen | blinde vlek in Energierapport van kabinet voor klimaatverandering | grenzen aan bevolkingsgroei “[Volgens Van Duijn is het tijd dat het westen het krappe, materiële groeidenken laat varen en nu eens echt leert omgaan met stabiliteit, in economie en in bevolkingsaantal.](#)” | natuuronderwijs noodzakelijk
- Nirov 11 output | wandelingen door 40 prachtwijken | duurzame wijkontwikkeling

- Milieudefensie magazine 37/12 | winterspecial conflict | vechten voor dierenrechten | explosief klimaat
- Milieudefensie magazine 37/10 | kippenstroom niet groen | veiligheid voor alles: kritiek op het rapport van de Deltacommissie, de geesten worden rijp gemaakt om veel geld uit te geven aan infrastructuur | milieubeweging en lokale organisatie
- Milieudefensie magazine 37/11 | duurzaamheid in het gedrang door hoge grondprijzen | controversiële samenwerking tussen IUCN en Shell | kredietcrisis als kans
- Milieudefensie magazine 37/9 | fouten bij verkeersprognoses | Wienstjes: een klimaatwet verstoort het gelijke speelveld
- Milieusensor 11/2 | thema geluid. [“Geluid is de sluipmoordenaar”, zeggen onderzoekers. Weefselonderzoek zal geen sporen van geluid kunnen laten zien. Maar de gezondheidseffecten zijn er wel.](#) | EU eist geluidsactieplannen van 126 stedelijke agglomeraties
- Milieusensor 11/3 | Rotterdam Climate Initiative | discussie over duurzame mobiliteit. “De nieuwe norm voor Euro 6 heeft Nederland onlangs in Brussel nog weten op te rekken.” Lucas Reijnders: [“Nederland was niet op tijd klaar om aan die richtlijn \(IPPC-richtlijn die in 2007 voor alle grote bedrijven van kracht werd\) te voldoen. De industrie stoot nu jaarlijks 11.000 ton fijn stof uit, bijna evenveel als het verkeer. Daar kan met toepassing van de beste technieken zeker 60% van af. Als fabrieken in Luik met een doekenfilter voor de afvang van fijnstof werken, waarom hebben fabrieken in Maastricht die dan nog niet? Delzelfde vergelijking kan ik helaas maken tussen de hoogovens in Nederland en elders in Europa.”](#)
- Natuurbehoud 39/3 | schoner water in de Nieuwkoopse plassen | IJmeer
- Natuurbehoud 39/4 | Ruiten A | Bialowieza-woud
- Sovon 21/4 | zeldzame broedvogels in 2008: rode wouw en ruigpootuil | trekvogels herfst 2008
- Sovon nieuws 21/3 | BMP indexen in 2007 overwegend gunstig | boerenlandvogels steeds verder in het nauw
- Terra 02-08 | thema groene belastingen |
- Terra 03-08 | “Voor mij is de kredietcrisis een geschenk uit de hemel” (Arnold Heertje) | Klaas van Egmond: [niet alleen technisch innoveren, maar ook de doelen](#)
- Van Nature 18/10 | campagne behoude groene hart: “na decennialang lippendienst is het de hoogste tijd dat er gehandeld wordt”. Vreemd genoeg geen reactie op de structuurvisie Randstad van de regering! | Tot volgend jaar, zelfde plaats, zelfde riedel (over de reactie van de minister op de Natuurbalans 2008 | landschapscollectie | advies regio: maak Volkerak weer zout
- Van Nature 18/11 | bezuiniging op budget voor effectgerichte maatregelen treft milieukwaliteit van natuurterreinen | in Groene Hartvisie van de 3 provincies ontbreekt bescherming | advies over Westerschelde snel uitvoeren | natuurontwikkeling Tiengemeten werkt
- Van Nature 18/12 | minister LNV wil meer tempo bij inrichting EHS | taskforce financiering landschap | ongekende verarming biodiversiteit in agrarisch cultuurlandschap
- Van Nature 18/7 en 8 | Hugo Polderman groenste politicus | kraamkamer zoetwatervissen op Tiengemeten
- Van Nature 18/9 | inzet ecologie bij bescherming tegen stijgende zeespiegel winst, peilopzet IJsselmeer desalniettemin problematisch door verdwijnen van wetlands (commentaar op deltacommisssie) | Doornbos, dijkgraaf van Rijnland, geeft voorrang aan waterkwaliteit Natura 2000-gebieden | van productiebos naar natuur in de NO-polder

Via Natura #33 | thema natte projecten en regelgeving | baggeren met gedragscode, “de gedragscode is een zegen” | Natura 2000-doelen voor grote wateren waarschijnlijk inhaalbaar | zandsuppletie | vistrappen | zorgvuldigheid bij baggeren; “Kies een lokatie waar je als eerste baggert zodat er vluchtplaatsen voorhanden zijn en werk zo zorgvuldig het hele gebied af. En baggeren mag niet onder de 0°C en niet boven de 25°C. Onderhoudswerkzaamheden tijdens vorst of drooglegging zonder de vis tevoren weg te vangen, kunnen echt niet meer.” | Monitor Ruimte. VROM laat de ruimtelijke ontwikkelingen volgen om zicht te houden op het behalen van de beoogde doelen die zijn gesteld in de Nota Ruimte. In dit rapport de conclusies van de tweede meting: we volgen de in 2004 ingezette lijn van bouwen en uitbreiding van groen. De werkgelegenheid een toename van bedrijfsgebouwen stagneerde en er werden minder bedrijventerreinen gebundeld dan was bedoeld. In steden moeten de rode en groene functies evenwichtiger worden ontwikkeld, mede vanwege de luchtkwaliteit. Bij water en groen moet er extra aandacht komen voor bescherming tegen overstroming en waarborging van de landschappelijke en natuurlijke kwaliteit. Voor wat betreft externe veiligheid, milieu en natuur zullen de doelen niet tijdig genoeg worden gehaald. Dit rapport is mede interessant omdat het veel kaarten en grafieken geeft met ruimtelijke ontwikkelingen tussen ca. 2000 en nu: toename bebouwing in de EHS, langs autosnelwegen en langs kust en binnenwateren latend uidelijk zien dat er veel bedrijvigheid is in dit land. Dat gaat ten koste van natuur en landschap.

Via Natura #34 | thema rapport deltagcommissie | samenvatting van het rapport | Building with nature | kritische noten van prof Jansen: zeewaarts, maar ook landwaarts

Vogels 03/2008 | heidevogels

Vogels 05/2008 | Sahara als barrière | vogels langs de snelweg

Wadden, dec. 08 | mosselvisseren en natuurbeschermers sluiten vrede | 200 ha glas bij Sexbierum?

Zoogdier 19/3 | succesverhaal hoefdieren | vleermuizen als slachtoffer van windturbines | hazelmuizen in Voeren | muskusrattenbestrijding in Vlaanderen

Zoogdier 19/4 | wolven in Nederland | rabiës bij vleermuizen

Zuid-Hollands Landschap 2008/3 | nieuwe natuur en recreatie bij Rhoon | twee forten op Voorne | sprinkhanen

Zuid-Hollands Landschap 2008/4 | herstel in de Zouweboezem | getij terug in visserijvriend bij Hoogvliet | gebiedsvisie Keukenhof bedreigt natuur in bollenstreek | over de klimop